

RAJAVARTIOLAITOKSEN YVT – UUTISKIRJE

RAJAVARTIOLAITOKSEN YMPÄRISTÖVAHINKOJEN TORJUNNAN UUTISKATSAUS – 2/2021

Tämä on Rajavartiolaitoksen Meriturvallisuusyksikön julkaisema uutiskirje. Rajavartiolaitos on vuodesta 2019 alkaen vastannut ympäristövahinkojen torjunnasta avomerialueilla. Tätä työtä ei tehdä yksin, vaan tiiviissä yhteistyössä useiden toimijoiden kesken. Tämän kirjeen tarkoituksena on viestiä niistä toimenpiteistä ja hankkeista, joita teemme merellisten ympäristövahinkojen torjunnan kehittämiseksi Suomessa.

YVT-TOIMIALAAN LIITTYVÄT LAINSÄÄDÄNTÖHANKKEET ETENEVÄT

Käynnissä on samanaikaisesti useita YVT-toimialaan koskevia tai sivuavia lainsäädäntöhankkeita, joiden valmisteluun Rajavartiolaitos ynnä muut asiankuuluvat viranomaiset ovat osallistuneet. Tiettyjen lakimuutosten on määrä astua voimaan alkavan kesän aikana.

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset astuvat näillä näkymin voimaan jo 28.6. Tarkoituksena on ollut tehdä lakiin mm. EU:n alusjätedirektiivin edellyttämät muutokset. Muutokset koskevat esimerkiksi alusten valvontaa lastinsiirotin ja polttoainetankkausten valvontaa merellä, sekä alusjätteiden satamaan jättämisen valvontaa huvi- ja kalastusalusten osalta. Laki sisältää säännökset myös hallinnollisen öljypäästömaksun laajentamisesta merialueelta sisä-

vesialueelle. Sisävesialueilla valvontaa suorittaisi poliisi, ja Rajavartiolaitos määräisi maksun poliisin esityksestä. Hankkeen toisen vaiheen valmistelu tehdään vuosina 2021-2022. Toisen vaiheen suunnitelmiin sisältyy mm. hallinnollisen rikkipäästömaksun säätäminen. Maksun määräisi Rajavartiolaitos Traficomin esityksestä.

Heinäkuussa on määrä astua voimaan myös joukko vesiliikennelain muutoksia. Lakimuutokset liittyvät pääosin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin tehtäväkenttään.

Seuraava huomattava YVT-toimialaa sivuava lainsäädäntöhankke on pelastuslain kokonaisuudistus, jonka säädösvalmistelu käynnistyy syksyllä 2021. Esiselvityshanke on parhaillaan lausuntokierroksella.

LUE EDUSKUNNAN SIVUILTA LISÄÄ MERENKULUN YMPÄRISTÖNSUOJELULAISTA

LUE EDUSKUNNAN SIVUILTA LISÄÄ VESILIKENNELAISTA

MERELLISET KEHITYSHANKKEET – TUORE ÖLJYNTORJUNTAOPERATION JOHTAMISOHJE VALMISTUU SYKSYLLÄ

Rajavartiolaitoksella on käynnissä kolme YVT-toimialan kehittämiseen tähtäävää projektia. OILART-hanke rakentaa pitkäkestoisen öljyntorjuntaoperaation johtamisohjetta. OILSAREX kehittää työkaluja merellisen harjoitustoiminnan suunnitteluun, toteutukseen, ja arviointiin. ALUSKETO vuorostaan kartoittaa kemikaalionnettomuuksiin liittyviä suorituskykyjä ja jatkokehityskohteita.

Elokuussa Kotkassa järjestettävä Balex Delta on ensimmäinen mittava kansainvälinen harjoitus, jonka suunnittelussa projektit ovat olleet mukana alusta saakka. Suomenlahden merivartioston johtama ja toteuttama harjoitus on oivallinen tilaisuus testata hankkeiden kehittämiä toimintatapoja. Kerta on myös ensimmäinen, kun tämän kokoluokan suomalaisessa harjoituksessa harjoitellaan toimintaa kemikaalionnettomuudessa, yhdessä kansainvälisten alusyksiköiden kanssa. "Oppimista tapahtuu ja kehitettävää löytyy, kun samoissa harjoituksissa on mukana useampia operaatiokokonaisuuden osa-alueita, sen sijaan että kutakin sektoria tai osiota harjoitel-

taisiin erikseen", kertoo rajavartioliikarkastaja Pertti Normia.

Merelliset kehityshankkeet tuottavat työkaluja YVT-toiminnan ja meripelastuksen käyttöön – sekä harjoitusten että todellisten tilanteiden varalle. Esimerkiksi OILART-projektin tärkein lopputuote on kohtainen öljyntorjuntaoperaation johtamisohje, joka on määrä saattaa kansiin syksyn 2021 aikana.

Hankkeiden työskentelytavassa on pyritty korostamaan vuorovaikutteisuutta ja testaamista. YVT-tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää monipuolista asiantuntijuutta, joten myös projekti-työskentelyyn on osallistettu asiantuntijoita sekä Rajavartiolaitoksen eri osista, että muista viranomaisista.

OILART ja OILSAREX -projektit saavat rahoituksensa Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta, sekä Ulkoministeriön hallinnoimista IBA-määrärahoista. ALUSKETO-hanke on omarahoitteinen.

LUE LISÄÄ MERELLISISTÄ KEHITYSHANKKEISTA

RAJAVARTIOLAITOS UUSII KESKEISTÄ YMPÄRISTÖVAHINKOJEN TORJUNTAAN LIITTYVÄÄ KALUSTOA LÄHIVUOSINA

Rajavartiolaitoksen on määrä uusia sekä valvontalentokoneensa, että kaksi vartiolaivoistaan vuoteen 2025 mennessä. Molemmat hankinnat ovat tarpeellisia ympäristövahinkojen torjuntakyvyn ylläpidon kannalta. Samalla hankkeet tarjoavat tilaisuuden kehittää torjuntakykyä entisestään, ja huomioida aiempaa paremmin nykyisen ja tulevan toimintaympäristön vaatimukset.

Vartiolaiva 2025 -hanke korvaa vuosina 1986 ja 1987 käyttöönotetut Tursa ja Uiskoon uusilla monitoimilaivoilla. Hankinnan myötä Rajavartiolaitoksen alusten yhteenlaskettu öljyntorjuntakapasiteetti tulee yli kaksinkertaistumaan. Myös keräyskyky aallokossa paranee huomattavasti. Tulevaisuudessa kaikki laivaluokan aluksemme kykenevät toimimaan kemi-

kaalivaarallisella alueella. Myös muiden viranomaisten on entistä helpompaa tukeutua aluksiin.

MXV-hankkeen tavoitteena on vuorostaan hankkia korvaajat Dornier 228 -valvontalentokoneille. Minimivaatimuksena on varmistaa vastaavat kyvyt kuin aiemmissakin koneissa. Lisätavoitteena on mahdollistaa koneiden kasvattaminen toimintakäyttöön, kuljetuskykyä, sekä sisällyttää koneiden varustukseen sidosryhmiemme tukemiseen tarvittavia sensoreita.

Vartiolaivojen hankinnalle on saatu tilausvaltuus, ja telakan kilpailutus on parhaillaan käynnissä. Valvontalentokoneiden osalta tilausvaltuutta vielä odotellaan. Sidosryhmiä ja yhteistyötahoja on kuultu molempien tarjouspyyntöjen valmistelussa.

LUE LISÄÄ VARTIOLAIVA 2025 -HANKKEESTA

LUE LISÄÄ MXV-LENTOKONEHANKKEESTA

PANDEMIA EI OLE LAMAUTTANUT KANSAINVÄLISTÄ TORJUNTAYHTEISTYÖTÄ

Merellisten ympäristövahinkojen torjunnan johtavastuun siirtäessä Rajavartiolaitokselle 2019, siirtyi myös vastuu kansainväliseen torjuntayhteistyöhön osallistumisesta.

Itämeren merellisen ympäristön suojelukomissio HELMOn toiminnan perustamisesta. Komissio hyväksyi maaliskuussa uudet toimintamääräykset koskien öljyntorjuntayhteistyön periaatteita, sekä vaarallisten ja haitallisten kemikaalien torjuntaa. HELMOn-torjuntayhteistyön seuraavat merkittävät onnistukset ovat koko Itämeren alueen käsittävä ympäristövahinkojen riskikartoitushankkeen määrittely, sekä uusi harjoitus- ja

evaluintonkonsepti, jonka kehittämistä jatketaan elokuussa järjestettävän Balex Delta -harjoituksen kokemusten pohjalta.

Itämeren pilaantumisen torjuntaa käsittelevän Kööpenhaminan sopimuksen solmimisesta tulee kuluneeksi 50 vuotta. Sopimuksen piirissä tehtävä yhteistyö on edelleen aktiivista. Hiljattain on mm. käynnistetty hanke, jossa luodaan yhteinen protokolla öljynimeytyspuomien tehokkuuden testaamiseen. Sopimuksen alainen juristiryhmä selvittää oikeudellisia kehyksiä useiden YVT-toimintakenttää sivuavien kysymysten suhteen – esimerkiksi korvauksiin ja alusten väliseen lastinsiirottoon liittyen.

ÖLJYNTORJUNTA-ALUSTEN VALMIUSPOOLI TÄYDENTYY PERÄMEREN JA MERENKURKUN ALUEELLA

Rajavartiolaitos on tehnyt sopimukset kahden yksityismiestelven aluksen käytöstä alusöljyvahinkojen torjuntapalvelujen tuottamiseen. Alukset ovat Merenkurkun alueella toimiva Linja (Meritaito Oy), sekä Perämerellä toimiva Aalto (Kuljetus-Savolainen Oy). Molemmat alukset aloittivat toimintansa toukokuussa, ja niiden sopimuskaudet ulottuvat vuoteen 2026 saakka.

Suomen öljyntorjuntakykyisten alusten valmiuspooliin kuuluu jo ennestään kolme yksityisessä omistuksessa olevaa sopimusalausta Hiittisten, Kotkan ja Loviisan seuduilla. Kaikki alukset on varustettu öljyntorjuntalaitteistoin. Ne ovat ympärivuorokautisessa valmiudessa suurimman osan vuodesta, valmiina osallistumaan öljyvahinkojen torjuntaan tarvittaessa. Osana valmiuden ylläpitoa alukset miehittäneen otavat myös osaa viranomaisten harjoitustoimintaan.

Lisätietoja:

Komentajakapteeni Sami Järvenpää
Yksikön päällikkö

Sisäministeriö | Rajavartiolaitos | Raja- ja meriosasto | Meriturvallisuusyksikkö
+358 295421151

sami.jarvenpaa(at)raja.fi